

ความต้องการข้อสน เทศของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหาร

นาวาโทหญิง สุรีพร เมืองอ่ำ

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-369-7

013599

i 18072872

INFORMATION NEEDS OF THE ROYAL THAI ARMED FORCES
PREPARATORY ACADEMY INSTRUCTORS

Commander Sureeporn Muangum

Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Library Science
Graduate School
Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความต้องการข้อสนเทศของอาจารย์โรงเรียน เดเรียนทหาร

โดย

นาวาโทหญิง สุรพร เมืองอำ

ภาควิชา

บรรณารักษศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล

ดร.วิเชียร เกตุสิงห์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ)

.....
กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล)

.....
กรรมการ
(ดร.วิเชียร เกตุสิงห์)

.....
กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วลัยพร เหมะรัชตะ)

.....
กรรมการ
(พันเอกหญิง สุธิดา สุขนิยม)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความต้องการข้อสนเทศของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหาร
ชื่อนิสิค	นาวาโทหญิง สุรพร เมืองอ่ำ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล ดร.วิเชียร เกตุสิงห์
ภาควิชา	บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา	2528

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย มี 2 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาความต้องการข้อสนเทศ เพื่อใช้ในการสอนของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหาร 2) หาแนวทางพัฒนาและปรับปรุงทรัพยากรห้องสมุดโรงเรียนเตรียมทหารให้ตรงตามความต้องการของอาจารย์

สมมติฐานในการวิจัยมีดังนี้ คือ อาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารที่อยู่ในกองวิชา, กลุ่มวิชา, เพศ และมีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความต้องการรูปแบบข้อสนเทศแตกต่างกัน

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากอาจารย์จำนวนทั้งสิ้น 122 คน แบบสอบถามได้รับกลับคืนมา 122 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้สถิติค่าร้อยละ มีชนิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test กำหนดระดับความมีนัยสำคัญที่ .05 โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติทางสังคมศาสตร์

ผลจากการวิจัยสรุปได้ว่า 1) อาจารย์ต้องการข้อสนเทศ เพื่อใช้ในการบรรยายมากที่สุด 2) อาจารย์มีความต้องการ วารสาร มากที่สุด และต้องการโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์น้อยที่สุด 3) อาจารย์มีความต้องการภาษาของข้อสนเทศที่เป็นภาษาไทย มากที่สุด ทุกรูปแบบ 4) ในการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏว่า อาจารย์ที่สอนในกองวิชาต่างกัน มีความต้องการหนังสือ หนังสือพิมพ์ และโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ แตกต่างกัน ส่วนนี้สอดคล้องกับสมมติฐาน

แต่ต้องการ หนังสืออ้างอิง คู่มือช่วยค้น วารสาร จุลสาร และกฤตภาค ไม่แตกต่างกัน ส่วนนี้
ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน 5) อาจารย์ที่อยู่ในกลุ่มวิชาต่างกัน มีความต้องการหนังสือ
แตกต่างกัน ข้อค้นพบนี้ สอดคล้องกับสมมติฐาน และต้องการหนังสืออ้างอิง คู่มือช่วยค้น วารสาร
หนังสือพิมพ์ จุลสาร กฤตภาค และโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ ไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษานี้ไม่
สอดคล้องกับสมมติฐาน 6) อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความต้องการข้อสนเทศ
ทุกรูปแบบไม่แตกต่างกัน ข้อค้นพบนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน 7) อาจารย์ชายและอาจารย์
หญิงมีความต้องการ หนังสือ หนังสืออ้างอิง คู่มือช่วยค้น และจุลสาร แตกต่างกัน ผลการศึกษา
นี้สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่ต้องการวารสาร หนังสือพิมพ์ กฤตภาค และโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์
ไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษานี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน 8) อาจารย์ชอบใช้แหล่งข้อสนเทศ
จากทรัพยากรส่วนตัว, การสนทนากับเพื่อนร่วมงาน, จากประสบการณ์ของตนเอง มากกว่า
ใช้แหล่งข้อสนเทศที่เป็นห้องสมุด หรือศูนย์เอกสาร

Thesis Title Information Needs of the Royal Thai Armed Forces
Preparatory Academy Instructors
Name Commander Sureeporn Muangum
Thesis Advisor Assistant Professor Sachi Chandavimol
 Wichien Ketsingha, Ed.D.
Department Library Science
Academic Year 1985

ABSTRACT

This research has two objectives: 1) to study the information needs for teaching purposes of instructors at the Royal Thai Armed Forces Preparatory Academy, 2) to find means of developing and improving the Academy's library resources, enabling it to satisfy the information needs of its instructors.

The hypothesis of this research is that instructors in different subject divisions, of different subject groups, of different sex and experience need different formats of information.

A survey research was employed in this study, using a questionnaire to collect data from 122 instructors. One hundred and twenty-two questionnaires were returned, resulting in 100 percent of the necessary data collected.

Data analysis was made by the use of percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test and F-test. Significant difference appeared at the level of $P < 0.05$. A computer program on SPSS-Statistical Package for the Social Sciences was employed.

Results from this study indicate that 1) The instructors need information primarily for their lectures. 2) The instructors mostly need periodicals, but need audio visual aids least of all. 3) The instructors most of all need all formats of information in Thai. 4) In testing the hypotheses, instructors in different subject divisions were found to require different formats of books, newspapers and audio visual aids. However, they did not need different formats of reference books, manuals, periodicals, pamphlets and clippings. The former finding supports the hypothesis; the latter rejects it. 5) Instructors in different subject groups also need different formats of books, as predicted, but they do not need different formats of reference books, manuals, periodicals, newspapers, pamphlets, clippings or audio visual aids. 6) Instructors with different experience do not need different formats of information, which is contrary to the research hypothesis. 7) Male and female instructors need different formats of books, reference books, manuals and pamphlets, as predicted by the hypothesis, but they do not need different formats of periodicals, newspapers, clippings or audio visual aids. The latter finding does not coincide with the hypothesis. 8) The instructors prefer to use information from their own resources, from their friends, or from their own experience rather than going to libraries or information centers.

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จที่ผู้วิจัยได้รับ โดยเฉพาะจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เนื่องจากความกรุณาและความอนุเคราะห์จากหลายท่าน บุคคลแรกคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณากระตุ้นทุกวิถีทางให้ผู้วิจัยบังเกิดความมานะพยายาม อีกทั้งช่วยแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการเรียบเรียง ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ให้ความรู้ ให้ความแนะนำในเรื่องสถิติทุกครั้งและผู้วิจัยได้เรียนถาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ หัวหน้าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วลัยพร เหมะรัชตะ และ พันเอกหญิง สุธิรา สุขนิยม ที่กรุณาสละเวลาเป็นประธานกรรมการ และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาวดี สิบสนธิ อาจารย์ผู้ให้ความรู้ทางด้านการวิจัยและชี้แนะให้เห็นแนวทางในการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยงค์รี พัฒนกิจจำรูญ อาจารย์ผู้คอยช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง คุณศิริวรรณ ศิริอารยา คุณพรเลิศ อ่วมพ่วง และรวมทั้งคณาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารทุกท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามด้วยความ เต็มใจยิ่ง

การศึกษาดลอดหลักสูตรมีผลต่อการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาก ตลอดเวลาของการศึกษา ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากอาจารย์ในภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ทุกท่าน และได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ ที่เรียนร่วมกันมา ที่ทั้งเสียสละ ที่ทั้งให้ประสบการณ์โดยไม่ช้อนเร้น และที่ทั้งให้ความกระจ่างทุกครั้งและผู้วิจัยเกิดความไม่มั่นใจไม่ว่าในเรื่องใด ๆ สิ่งเหล่านี้ผู้วิจัยได้รับโดยเฉพาะจาก คุณจิราภรณ์ จันทร์คำ คุณอรพรรณ โคตมานุรักษ์ คุณฉวีวรรณ สุวรรณรัฐ และคุณกิ่งแก้ว คำรงค์สุภกร

รายนามที่กล่าวแล้วทั้งหมด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ และขอขอบคุณ ด้วยความสำนึกในความกรุณาที่ได้รับตลอดมา

นาวาโทหญิง สุรีพร เมืองอ่ำ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภูมิ	ต
บทที่	
1. บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมติฐานของการวิจัย	3
ตัวแปรของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
ลำดับขั้นในการดำเนินการวิจัย	5
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	6
อักษรย่อที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
2. ปรัชญาวัฒนธรรม	10
ความหมายของข้อสนเทศ	10
พัฒนาการของข้อสนเทศ	11
ลักษณะพิเศษเฉพาะของข้อสนเทศ	12
ความสำคัญของข้อสนเทศ	13
ความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาความต้องการข้อสนเทศของผู้ใช้	15

บทที่

หน้า

ความต้องการข้อสน เทศ	16
ความต้องการข้อสน เทศของนักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	17
ความต้องการข้อสน เทศของนักสังคมศาสตร์	21
ความต้องการข้อสน เทศของผู้สอนและอาจารย์	24
การศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของคณาจารย์มหาวิทยาลัยใน ประเทศไทย	27
ความต้องการของอาจารย์เพื่อการเขียนตำรา	28
ความต้องการของอาจารย์เพื่อการวิจัย	28
ความต้องการของอาจารย์เพื่อการสอน	28
3. วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
วิธีดำเนินการวิจัย	31
ประชากรในการวิจัย	31
เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล	32
การทดสอบ เครื่องมือในการวิจัย	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การทดสอบสมมติฐานและการศึกษาวัตถุประสงค์	34
ขบวนการวิเคราะห์ข้อมูล	35
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
4. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	95
สรุปผลการวิจัย	96
อภิปรายผล	103
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ	113
แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต	115

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	116
ภาคผนวก ก	123
ภาคผนวก ข	127
ภาคผนวก ค	136
ประวัติผู้เขียน	145

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	จำนวนอาจารย์ทั้งหมด	31
2.	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	36
3.	จำนวนอาจารย์ทั้งหมดจำแนกตาม เพศ	37
4.	จำนวนอาจารย์จำแนกตามกลุ่มวิชา	38
5.	จำนวนอาจารย์จำแนกตามประสบการณ์การสอน	39
6.	วัตถุประสงค์ในการใช้ข้อสน เทศเพื่อการสอนของอาจารย์แต่ละกองวิชา ...	41
7.	แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างในความต้องการหนังสือของอาจารย์ แต่ละกองวิชา	43
8.	แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างในความต้องการหนังสืออ้างอิงของ อาจารย์แต่ละกองวิชา	45
9.	แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างในความต้องการคู่มือช่วยค้นของ อาจารย์แต่ละกองวิชา	47
10.	แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างในความต้องการวารสารของ อาจารย์แต่ละกองวิชา	49
11.	แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างในความต้องการหนังสือพิมพ์ของ อาจารย์แต่ละกองวิชา	51
12.	แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างในความต้องการจุลสารของ อาจารย์แต่ละกองวิชา	53
13.	แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างในความต้องการกฤตภาคของ อาจารย์แต่ละกองวิชา	55
14.	แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างในความต้องการโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ ของอาจารย์แต่ละกองวิชา	57

ตารางที่	หน้า
15. การเปรียบเทียบความต้องการรูปแบบข้อสน เทศระหว่างอาจารย์ ในกลุ่มวิชาการ และกลุ่มกายภาพ	60
16. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความต้องการ หนังสือของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน	62
17. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความต้องการ หนังสืออ้างอิงของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน	63
18. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความต้องการ คู่มือช่วยค้นของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน	64
19. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความต้องการ วารสารของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน	65
20. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความต้องการ หนังสือพิมพ์ของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน	66
21. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความต้องการ จุลสารของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน	67
22. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความต้องการ กฤตภาคของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน	68
23. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความต้องการ สไลด์ทัศนวัสดุอุปกรณ์ของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน	69
24. การเปรียบเทียบความต้องการรูปแบบข้อสน เทศระหว่างอาจารย์ชาย และอาจารย์หญิง	71
25. แสดงความต้องการภาษาของหนังสือของอาจารย์ทั้งหมด	73
26. แสดงความต้องการภาษาของหนังสืออ้างอิงของอาจารย์ทั้งหมด	75
27. แสดงความต้องการภาษาของคู่มือช่วยค้นของอาจารย์ทั้งหมด	77
28. แสดงความต้องการภาษาของวารสารของอาจารย์ทั้งหมด	79
29. แสดงความต้องการภาษาของหนังสือพิมพ์ของอาจารย์ทั้งหมด	81

ตารางที่	หน้า
30. แสดงความต้องการภาษาของจุลสารของอาจารย์ทั้งหมด	83
31. แสดงความต้องการภาษาของกฤตภาคของอาจารย์ทั้งหมด	85
32. แสดงความต้องการภาษาของไสยทัศน์วัสดุอุปกรณ์ของอาจารย์ทั้งหมด	87
33 ก แสดงแหล่งข้อสน เทศที่ใช้ของอาจารย์ทั้งหมด	92
33 ข แสดงแหล่งข้อสน เทศที่อื่น ๆ ที่อาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารใช้	93
34 สรุปผลการวิจัยความต้องการข้อสน เทศของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหาร...	100

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1. โครงสร้างความต้องการรูปแบบข้อสน เทศของอาจารย์

โรงเรียนเตรียมทหาร 98